
I. TERRAE ET LAPIDES.

A. PONDEROSAE.

LINN. *Syst. nat. III. p. 79 sq.*

SPATVM PONDEROSVM.

LINN. *Syst. nat. III. p. 81.*

Barytis vitriolata

infigni pondere specifico proxime ad pondus corporum metallicorum accedente (= 4500), fragilitate, textura lamellari, nitore quasi vitreo, indole, et cum aqua, et cum acidis, nisi calore bulliente foueantur, omne connubium renuente, atque per ignis violentiam in puluerem fatifcente, qui neque arena addita neque omiffa cum aqua in pastam ad aerem indurescentem subigi potest, facile dignoscendum.

Spatum ponderosum ipsum omni, quantum quidem hactenus constat, in corpus animale efficacia caret, quamuis affinis illi materies, terra ponderosa aerata natiua, siue Witherites, vt iam dudum a B. LEIGH (Natural history of Lancashire,

A

Cheshi-

2 I. TERRAE ET LAPIDES.

Cheshire etc. Oxford 1700. fol. p. 70. 71.) et nuperius a Viris Clarissimis WATTIO iuniori (Memoirs of the literary and philosophical society of Manchester Vol. III. p. 609 sq.) HENRY (ibid. p. 614.) et Coniunctiff. BLUMENBACHIO (*Bergmännisches Journ.* ann. 4. p. 1. p. 434.) veneni animalibus funestissimi crimine notata sit.

Egregia tamen, et modo caute adhibeatur, salutari quam maxime efficacia pollere paratam ex eo Terram ponderosam salitam s. Barytin salitam, siue Muriatam baryticam, recentiora testantur experimenta; ea autem circumspeditione in hoc labore opus est, vt feligatur spatium omni metallica, siue arsenici, siue cupri, siue plumbi, quae omnia nocentissimum reddere possent medicamen, siue ferri, aut magnesiae nigrae, quae immutare certe eius vires possent, labe purum; quod quum neque semper ex arbitrio pharmacopoei pendeat, neque semper ex notis externis elucescat, in hoc labore ita procedendum est: Puluis spatii tenuissimus cum cinerum clauellatorum depuratorum dupla portione terendo exacte mistus in catillo haasiaco altero inuerso contecto igni, quo candeat, per tres vel quatuor horas exponitur, et massa coagulata ex refrigerato catillo exenta et in puluerem contusa iterato et toties cum aqua distillata coquitur, donec haec insipida a coctione redeat.

Spatii terra sic a vitrioli acido liberata (cuius in locum terra ponderosa aërata natiua, modo para sit, substitui potest,) salis spiritui puro per portio-

portiones ingeritur, donec hic, quamvis calore externo vis eius augeatur, nihil amplius dissoluat, et nullas amplius acidi praedominantis notas ostendat; quo facto per chartam traiectus cum noua terrae ponderosae portione (ratione spatii ponderosi primo experimento adhibiti $\frac{1}{28}$), postquam haec igni candenti exposita fuerat, leni calori, et, si quidem hac soluta instillata aëre hepatico foeta aqua obscurum, metallici quid adhuc inesse arguens, sedimentum praecipitet, cum tertia adhuc portione exponitur, et per filtrum traiectus eo usque, donec crystallorum rudimenta in superficie appareant, leni calore sensim humore suo orbatus frigori nunc expositus, crystallos dimittit, in charta bibula siccandas, quae si quando tinctu suo ferri particulam adhuc inhaerentem prodant, aqua denuo solui, solutioni excalescetae noua iterato, donec non amplius soluatur, terrae ponderosae portio iniici, liquor denuo per chartam traieci, et modo iam memorato, vt in crystallos abeat, tractari debet (C. A. HOFFMANN *chem. Annal.* 1792. l. p. 123. WESTRVMB *ibid.* p. 390. et *chemisch. Abhandl.* Hannover. 8. l. 1793. p. 215 sqq. BVCHOLTZ *chemisch. Untersuchungen über die vorgeblich giftigen Eigenschaften des Witherits der Schwererde und der salzsauren Schwererde.* Weimar 1792. 8. p. 55.)

Harum crystallorum acri fatis sapore pollentium drachma dimidia vncia vna aquae ditillatae soluitur, huiusque solutionis guttae infantibus 10-20, aliquando syrupo rubi idaei temperatae, adultis 30-60 aliquoties per diem repetitae exhibentur,

A 2

bentur,

4 I. TERRAE ET LAPIDES.

bentur, aut in guttis a Cel. CRAWFORD denominatis grana 4 binis aquae distillatae vncijs dissoluntur, eiusque liquoris guttae 50-100. aegris ingeruntur.

Negari tamen non potest, hanc medicinam, quemadmodum sal, quod basin eius constituit, canibus ingestum (WATT iunior l. c. p. 213.) vomitum aluique profluuium excitauit, in hominibus quoque tormina et continuato vsu vomitiones atque alui fluxum caussari, digestionis officinam debilitare, et nervis infensam esse: Quum praeterea per alia atque alia corpora separari iterum possit ab acido terra, tunc, si aërem fixum, quem vocant, attraxerit, facile funesta, cauendum est medico, ne cum aqua fontana, salibus alcalinis, terrestribus, metallicis, cum tartaro stibiato aliisque ex antimonio confectis medicaminibus (I. A. SCHMIDT de baryte muriato. Lips. 1793. 8.) exhibeat, neque ventriculo, nisi per praegressum laxantis remedii vsum mundato, ingerat.

His cautelis adhibitis virtutem diaphoreticam, diureticam, refrigerantem, resoluentem, irritantem exercere testes sunt Vir. Clariss. CRAWFORD (medical communicat. London 1790. I. n. 25.), HUFELAND (*Erfahrungen über die Kräfte und den Gebrauch der salzsauren Schwererde in verschiedenen Krankheiten.* Erfurt 1792.) BVCHOLTZ (l. c.) et apud eum ABT, WESTRVMB (l. c. p. 217. 269 fqq.) et apud eum (l. m. c. p. 216. 217.) SCHERF, CONRADI, SCHAEFER, posteriorem eo gradu, vt non modo in morbis spasticis similibusque aliorum

runa

rum morborum symptomatibus euitandus sit eius vsus, sed etiam, si hominibus paulo sensibili-
 bus praescribatur, guttulis aliquot aquae ex foliis
 laucocerasi distillatae temperandum suadeant liquo-
 rem nonnulli medici. Quamuis igitur in hepatis
 infarctibus, in rhachitide, vlceribus arthriticis, fungo
 articularum, saepius in cancro, phthisi (SCHMIDT
 l. c.) absque omni fructu adhibitus fuerit ille li-
 quor, mirifice tamen, memoratis cautelis non prae-
 termittis, profuit in scrophulis, (BERNIGAV specim.
 fist. obseruationes quasdam de corticis vlni et ter-
 rae ponderosae salitae vsu medico. Erford. 4. p.
 9-11. ALTHOF de efficacia terrae ponderosae sa-
 litae in praxi obseruata. Goetting. 1794. 4. p.
 6-8.) strumis (BERNIGAV l. c. p. 9. 12.) scirrhis,
 cancris, mesenterii (ALTHOF l. m. c. p. 8.) aliarumque
 glandularum infarctibus atque indurationibus, nisi
 nimium prouectis (CRAWFORD medic. Commun. l. c.
 et ap. WATT iun. bergm. Journ. 1790. 2. p. 224.
 HVFELAND et BVCHOLZ ll. cc.) WESTRVMB l. c. p.
 270-272.) SCHMIDT (l. c.), praesertim si humorum
 circuitus languerat, et vires aegri infractae erant,
 tanto citius, si partibus affectis extrinsecus quoque
 applicari poterat liquor, aut ferreorum (CRAWFORD
 med. communic. l. c.) remediorum vsus simul prae-
 scriberetur; ita etiam in ophthalmia scrophulosa,
 scirrho testicularum (v. praeter. alios cl. KAPP ap.
 BVCHOLZ l. c. p. 60.), tuberculis pulmonum opem
 praestitisse fertur: egregium pariter expertus est
 eius solutionis aqua temperatae et saccharo edulcatae
 vsum in vlceribus superficialibus scrophulosis iam
 per 4 et 6 annos aegros affligentibus et neque mer-

6 I. TER. ET LAPIDES. A. PONDEROSAE.

curii ad salivae vsque fluxum exhibiti vsui, neque decocto lignorum cedentibus, ter per diem, principio 15, postea 30 guttas exhibendo, et per 4 menses pergendo I. CLARCK ap. ANDR. DVNCAN (medic. comm. for the year 1791. Dec. 2. Vol. 6. 1792. 8. n. 3.), exiguum et crebro nullum FERRIAR (medical histories and relections Warrington and Lond. 1792. 8. n. IX. p. 170.) alii inter nostrates medici: In fluore albo, morbis asthmaticis, ipsis interdum exanthematicis incassum tentavit ALTHOF l. c. p. 12. 13. in scrophulis R. HAMILTON on scrophulous affections with remarks on scirrhus, cancer and rachitis. Lond. 1791. 8. Sect. III.

Commendarunt alii hoc medicamen in exanthematibus chronicis pertinacibus (ALTHOF l. c. p. 9-11, BERNIGAV l. c. p. 9 et apud eum Ill. STARKE ibid.) v. g. tinea, lichenibus, scabie (SCHMIDT l. c.); in ulceribus ac bubonibus aliisque malis venereis experti sunt efficacem ALTHOF (l. c. p. 11.) et apud eum HVBER et VOGEL; alii ad incidendam pituitam, aut pulmones (e. gr. in asthmate pituitoso) aut ventriculum obruentem, et praeunte Anglo Medico WILLIS (ap. WATT iun. *bergm. Journ.* l. c.) Clariss. HVFELAND (l. c.) WESTRVMB (l. c. p. 270.) BERNIGAV l. c. p. 11. 12. et KLOHTS *medizinische Bemerkungen über die Wirksamkeit und den Gebrauch der salzsauren Schwererde.* Zerbst 1793. 8.) tanquam potentissimum ad eiiciendas ex intestinorum tubo ascarides instrumentum.

B. TER-